

Hogere levensverwachting beïnvloedt overlijdensverzekeringen

BRUSSEL (tijd) - De sterftetafels die de verzekeraars hanteren, kloppen niet. Dat vindt Christian Jaumain, hoogleraar aan de UCL. Eerder kwamen ook al de Belgische actuarissen tot dit besluit. We leven vandaag al langer dan de cijfers van de verzekeraars voorspellen. Daardoor zullen de verzekeraars de overlijdensverzekeringen goedkoper moeten maken en de premies voor lijfrenteverzekeringen optrekken.

Christian Jaumain, hoogleraar aan de UCL, berekende nieuwe zogenaamde sterftetafels, de tabellen die de verzekeraars gebruiken om de levensverwachting en het sterfterisico van hun klanten in te schatten. De sterftetafels van Jaumain houden rekening met het feit dat we steeds langer leven. Hij komt dan ook tot de conclusie dat de verzekeraars hun premies op basis van de bestaande sterftetafels verkeerd berekenen.

Voor de klassieke levensverzekeringen zijn de levensverwachting en het sterfterisico niet zo belangrijk, omdat de verzekerde een kapitaal opbouwt dat hij op pensioenleeftijd ontvangt. Maar voor lijfrentepolissen en de overlijdensverzekeringen zijn de gevolgen verstrekkend.

Wie opteert voor een lijfrente, krijgt vanaf zijn 65ste verjaardag maandelijks of jaarlijks een bepaalde som uitbetaald. En dat zolang hij leeft. Omdat de verzekeraar de leeftijd van zijn klant verkeerd inschat, moet hij langer dan verwacht een rente uitkeren. 'De verzekeraars zouden de premies voor de lijfrentes in feite sterk moeten verhogen', zegt Jaumain. Precieze cijfers geeft hij niet.

Te duur

De sterftetafels komen ook te pas bij de prijsbepaling van een overlijdensverzekering. Volgens de bevindingen van Jaumain is kans dat een verzekerde vóór een bepaalde leeftijd sterft minder groot dan de verzekeraar vandaag inschat, waardoor de premie van een overlijdenspolis te duur is. 'De overlijdensverzekering zou tussen 10 en 15 procent goedkoper moeten worden. Maar veel verzekeraars hebben dat eigenlijk al ingezien en compenseren de te dure premie door jaarlijks een winstdeelname toe te kennen aan de polishouder', verduidelijkt Jaumain.

De Belgische verzekeraars baseren zich vandaag op sterftetafels die het Nationaal Instituut voor Statistiek (NIS) levert en passen die eventueel aan hun eigen ervaring aan. Toch hebben ze hiermee volgens Jaumain een vertekend beeld van de werkelijkheid. 'De huidige levensverwachting is niet de perfecte indicator om de levensduur in te schatten, omdat er hier wordt van uitge-

gaan dat de sterftcijfers niet evolueren. Nochtans is dat wel zo. De levensverwachting van borelingen stijgt om de vier jaar met één jaar én, wat minder is geweten, aan 65 jaar komt er om de zes jaar een levensjaar bij', stelt Jaumain. 'Bovendien daalt het sterftcijfer naarmate we ouder worden: na de leeftijd van 30 jaar, stijgt het sterfterisico jaarlijks met 10 procent. Maar eenmaal ouder, ik schat zo na 80 jaar, wordt dat percentage kleiner. Het sterfterisico wordt afgeremd.' Jaumain raadt dan ook een progressieve aanpak aan en berekende sterftetafels die rekening houden met het te verwachten sterftcijfer.

'Ik heb de officiële sterftetafels van het NIS moeten uittrekken, want die gaan niet verder dan 105 jaar. Ik heb mijn bevindingen uitgebreid tot 120 jaar, zodat de verzekeraars correcter lijfrentes kunnen uitrekenen', vertelt Jaumain. Een paar voorbeelden: iemand die in 1960 werd geboren, heeft volgens de NIS-tafels een levensverwachting van 65,3 jaar. Volgens de progressieve methode van Jaumain wordt de man 74,5 jaar. Aan 65 jaar had een vrouw in 2000 volgens het NIS nog 20 jaar te leven, volgens Jaumain nog 21,5 jaar.

Kloof

De professor maakt ook komaf met de stelling dat de kloof tussen man en vrouw over de jaren heen dichtgroeit. 'De cijfers bewijzen dat helemaal niet. Het verschil tussen man en vrouw zal nog jarenlang bestaan: een vrouw van 80 jaar zal in 2050 nog altijd meer overlevingskansen hebben dan een man van 80. Ik weet niet waar de bewering vandaan komt dat de mannen de vrouwen aan het inhalen zijn.' Uit het onderzoek van Jaumain blijkt dat de kans dat een vrouw binnen het jaar sterft al sinds de jaren zestig ongeveer de helft lager ligt dan bij een man.

De vraag rijst of de verzekeraars met hun achterhaalde sterftetafels de gemiste inkomsten uit de lijfrentes niet goedmaken door te hoge premies op overlijdensverzekeringen en of de ene cliënt dus niet de andere subsidieert. Volgens Wauthier Robyns, woordvoerder van de Beroepsvereniging van Verzekeringsondernemingen (BVVO), compenseren de twee verzekeringstakken

Mensen leven langer dan de cijfers voorspellen. Daardoor zullen de premies voor overlijdensverzekeringen moeten worden opgetrokken.

elkaar niet. 'De verzekeraars gooien de twee niet in een zak, maar zoeken in beide winstgevendheid. De vraag naar lijfrentes is wel zeer beperkt in België, waardoor de verzekeraars zich eigenlijk nog geen grote zorgen moeten maken.' Jaumain bevestigt die

Invloedt prijs levensverzekering

moeten goedkoper worden

en die de verzekeraars hanteren. De verzekeringen en lijfrentes moeten aanpassen.

(Foto: Hollandse Hoogte)

Levensverwachting			
Leeftijd vandaag	Levensverwachting vandaag	2020	2040
0	81,76	83,27	84,56
	88,82	90,03	91,02
20	80,75	82,38	83,78
	87,97	89,88	90,41
40	80,14	81,90	83,50
	86,76	88,35	89,71
60	80,78	82,44	83,98
	86,49	88,25	89,75
		Man	Vrouw

Bron: Ch. Jaumain

Tijd Graphics

bovendien als een gok en kiezen het zekere, met andere woorden een kapitaal op 65 jaar, boven het onzekere', verduidelijkt Robyns. 'Daar komt nog bij dat de meeste Belgen een eigen huis bezitten. In Nederland bij voorbeeld is eerder een huurdersmentaliteit aanwezig, waardoor de Nederlander altijd zeker wil zijn van een vast maandelijks inkomen.'

In sommige landen is kiezen voor een rente als pensioen verplicht. De overheden wensen hiermee te voorkomen dat de senioren kwistig omgaan met hun centen en plots zonder komen te zitten. Ook in ons land wordt dat debat gevoerd. De geplande wet op de aanvullende pensioenen moedigt onder meer lijfrentes aan.

De fiscale ongelijkheid tussen de eenmalige kapitaaluitkeringen en de rentes zal dan moeten worden aangepast. Een kapitaaluitkering wordt voor 10 procent belast, terwijl een lijfrente gewoon bij het inkomen wordt gerekend en dus veel meer wordt belast. Beslist de regering die ongelijkheid weg te werken, dan kan men volgens Jaumain zeker duurdere premies voor lijfrentes verwachten.

Schuldsaldo

Een overlijdensverzekering wordt in België vaker onderschreven dan een lijfrentepolis, maar kent niettemin volgens Robyns geen al te groot succes. 'Alleen de mensen die ertoe worden verplicht nemen een over-

lijdensdekking. Bij voorbeeld wanneer de bank het eist voor een woonkrediet, in de alom bekende schuldsaldoverzekering. En ook een zelfstandige is verplicht een overlijdenspolis te nemen', zegt Robyns. De levensverzekeringen van het type tak 21, met een gegarandeerd rendement, of van het type tak 23, gekoppeld aan een beleggingsfonds, kunnen ook een overlijdensdekking bevatten. Hiervoor wordt dan een bijpremie gevraagd, die maar een klein deel van de totale premie vertegenwoordigt.

Ook in groepsverzekeringen, de levensverzekeringen onderschreven door de werkgever voor zijn werknemers, spelen de sterftetafels een rol. Een groepsverzekering bevat over het algemeen een overlijdensverzekering en een pensioenverzekering. Deze laatste voorziet dat de werknemer aan de leeftijd van 65 jaar een kapitaal krijgt uitgekeerd of op regelmatige tijdstippen een rente ontvangt. Er bestaan twee soorten groepsverzekeringen: polissen met een te bereiken doel en polissen met vaste premies. In het eerste geval wordt het later uit te keren bedrag of de rente van tevoren vastgelegd en hebben de nieuwe sterftetafels geen invloed. In het tweede hangt de uitkering af van de bijgedragen premies. Volgens Jaumain moeten groepsopolissen met periodieke uitbetaling iets duurder worden, die met kapitaaluitkering zien de premie allicht fors stijgen.

Saar SINNAEVE

stelling: 'De lijfrente is weinig bekend en geliefd in ons land. Alleen wanneer iemand al zeer oud is, gaat hij daaraan denken, omdat het er vaak dan niet meer toe doet of hij een groot kapitaal overhoudt of niet.'

'Veel Belgen beschouwen een lijfrente